

Kunst ved Teglværkssøen, Egebjerg

Kunsten har siden Egebjerg rejste sig fra bar mark i slutningen af 1980'erne som et byudviklingsforsøg, spillet en vigtig rolle i bydelens identitet. Arkitekter og kunstnere har arbejdet sammen med beboere og boligforeninger for at integrere kunsten på flere niveauer. Det spænder fra kunstværker i form af skulpturer, springvand og skulpturelle bygningsværker til fx farvesætning af bygningsdele og særlige brolægninger.

Dennis Oppenheim, *Kaninfabrikken*, 1996

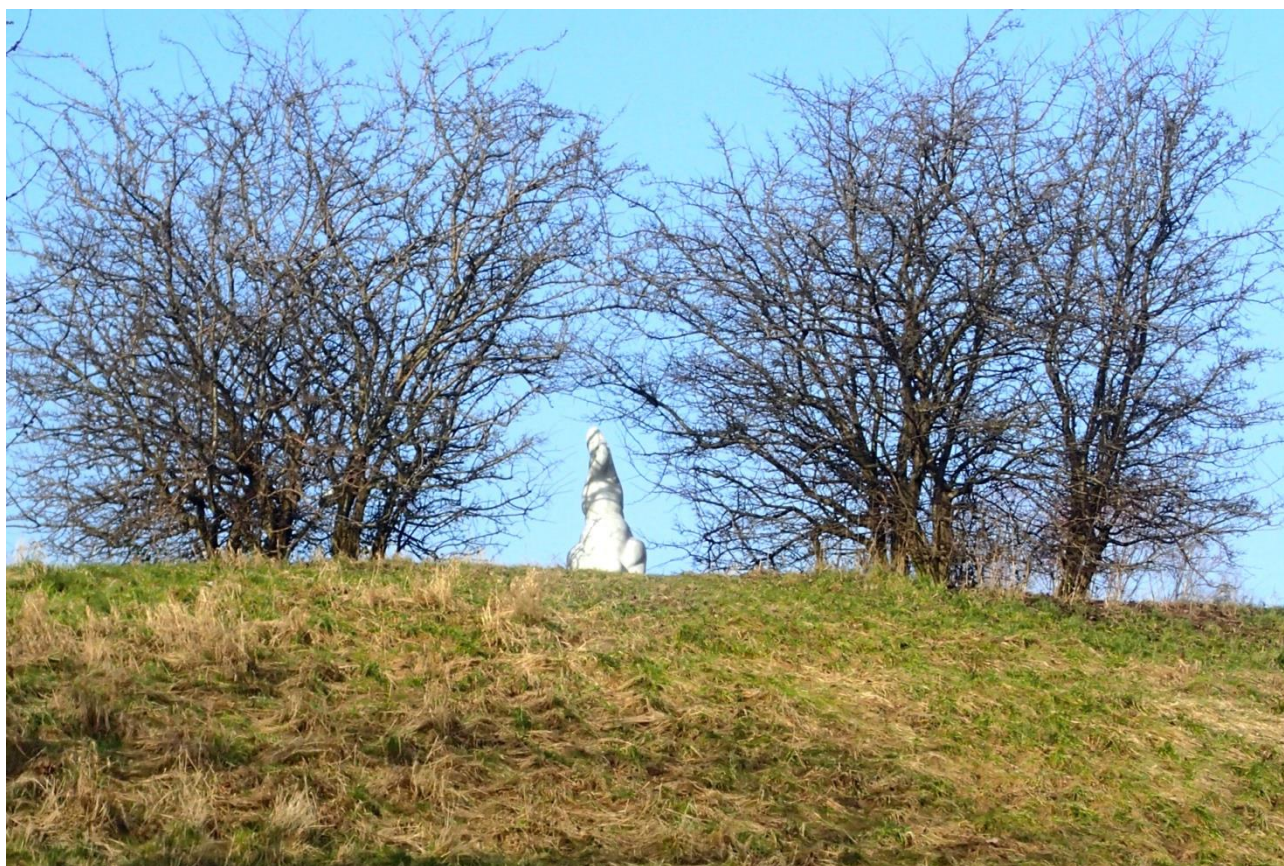
Egebjerg-projektet fik en del både national - og international bevågenhed og hæder da Egebjerggårdbebyggelsen dannede rammen om en international bomesse *Bo i By* under Kulturby 1996. I den forbindelse blev kunstværket *Kaninfabrikken*, af den internationalt anerkendte amerikanske kunstner Dennis Oppenheim (1938-2011), erhvervet til bydelen.

På kanten af hovedgaden og parkområdet i Egebjerg er en kunstinstitution scene for en lille fortælling om produktionen af kunstværker. Oppenheim har bragt en fabriksenhed ind i Egebjergs bymidte, hvor produktionen af store glasfiber-kaniner kan følges i forskellige stadier. Først støbes skulpturernes dele i en form, dernæst hænges de til tørre, for til sidst at blive samlet, malet og sendt ud i verden på skinner. En del af de færdigproducerede kaniner er sågar placeret som færdige kunstværker i Ballerups offentlige rum -

flere i parken omkring Teglværkssøen i Egebjerg og en enkelt i Skovlunde Bypark.

Dennis Oppenheims standardiserede kaniner fungerer som *eksemplarer* af eller *repræsentanter* for den store mængde af traditionelle former for skulpturer såsom f.eks. rytterstatuer, der med Oppenheims ord har "*formeret sig som kaniner siden renæssancen*". Med humor kommenterer kunstneren på, hvordan kunsten i det offentlige rum traditionelt har indtaget vanemæssige former og allerede fylder godt op i byrummene omkring os.

Kaninfabrikken udfordrer og spørger til kunstens rolle i det offentlige rum – og måske særligt kunsten i Ballerup og Egebjerg, hvor der gennem tiden er blevet arbejdet meget strategisk med kunst i byrummene. Mere abstrakt synes *Kaninfabrikken* også at være et humoristisk billede på kunstnerens hoved, hvor værkerne bliver udtænkt.

Niels Guttormsen, *Vingehuset*, 1991

Egebjerg var et eksperiment drevet af et ønske om nye måder at planlægge byrum på. Kunsten har fra den spæde begyndelse været med til både at forankre det historieløse sted Egebjerg og til at bevare fokus på mennesket og det organiske formsprog i byen. Billedhuggeren Niels Guttormsen og maleren Finn Mickelborg udviklede sammen en strategi for, hvordan kunsten skulle integreres i den nye byplan og udpegede en lang række fortrinsvis danske og enkelte internationale kunstnere til at indgå samarbejder med bl.a. arkitekterne af Egebjergs forskellige bebyggelser.

Niels Guttormsen (f. 1932, DK) selv er manden bag bl.a. torvelygten – *Til gården og gaden* - med det feminine snit - læs mere: <https://ballerup.dk/brug-byen/kunst-i-ballerup/til-gaarden-og-gaden> og Pyramidehusenes teglvariationer - læs mere: <https://ballerup.dk/brug-byen/kunst-i-ballerup/pyramidehuse>.

Men hovedværket af Guttormsen i Egebjerg er *Vingehuset* fra 1991 på kanten af Teglårdssøen. Værket, der sprænger grænserne mellem arkitektur og billedkunst, er en stor skulptur med en funktion. *Vingehuset* fungerer nemlig som fælleshus for Andelsforeningen Egebjerggård II og er altså – i modsætning til fx den slags kunst som Oppenheim arbejder med i *Kaninfabrikken* – en social skulptur med en nytteværdi for en konkret borgergruppe. Men *Vingehuset* fungerer også blot som en stor skulptur i en park for den brede befolkning i Egebjerg. Som en beskyttende fuglevinge udført i thujatræ, der håndværksmæssigt imponerende fremstår som fjer, der smyger sig mod hinanden, ligger det organiske hus ved bredden af søen og spejler naturen på forskellig vis.

Vingehuset er et sjældent eksempel på, hvor gennemført arkitekturens formsprog kan udfordres med en kunstner ved tegnebrættet. Værket er udført i samarbejde med en tømrer og en ingeniør, men i modsætning til i almindelig byggepraksis er formen her gået forud for funktionen. Resultatet er et forunderligt hus, der ligger og putter sig i vandkanten. Næsten som en del af naturen, når man ser det på afstand, og som en hyldest til naturen, når man står indenfor og kigger ud over søen.

For mere information se film om *Vingehuset* udarbejdet af KØS Museum for kunst i det offentlige rum:
<https://www.youtube.com/watch?v=BZBF0NIU-hM>